

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Duminica Orbului.

Și trecând, a văzut Isus pe un om orb din naștere. Apostolii întreabă pe Domnul despre pricina orbiei lui, Isus răspunde: *Nici acesta nu a păcătuit, nici părinții lui ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu întru el.* Boalele și năcazurile nu sunt totdeauna pricinuite de păcate, ci auneori se trimit pentru mărirea lui Dumnezeu, pe care i-o câștigă cei drepecți când le sufer cu bucurie, și mulțumesc lui Dumnezeu pentru ele, ori sunt chiar mântuiți de ele în chip minunat. — De aceea adauge D. N. Isus Hristos: *Mie mi se cade a lucra lucrurile celui ce m'a trimis până când este ziua, adecă până când ține viața muritoare a lui Hristos.* Doamne! lucrează și întru mine atari lucruri, până când este ziua mea: *mai înainte de ce voi merge, de unde nu mă voi mai întoarce, în pământ întunecos și îneguros... unde nu este lumină, nici se vede viața muritorilor Job. 10. 21. 22.* Dar și eu trebuie să mă deprind în lucrurile lui Dumnezeu până când este ziua, amăsurat sfatului din Eclisiast 9. 10. *Toate, ori câte află mâna ta a face, cât poți fă.*

* * *

Isus vindecă pe orb scuișând pe pământ, făcând țină din scuișătură și ungând ochii orbului cu țină. — Ca să-și arate puterea sa folosește un leac potrivit la vedere — scopului de vindecare. — Așa Dumnezeu câte odată înalță pe o seamă de inși prin umilințe, cum a făcut cu Iosif — feciorul lui Iacob — care din temniță a fost scos și înălțat să domnească în Egipt. Mai încolo ne învață Isus că pentru a fi luminați trebuie să ne punem pe ochi țina din care suntem alcătuiți, și lutul păcatelor

noastre cumpănite cu grijă. — Acest lut trebuie să fie amestecat cu scuișătura lui Hristos, care este înțelepciunea sa, căci dacă aceasta nu ne luminează, noi nu vom pricepe niciodată joshicia noastră. Bunule Isuse! descopere-mi nimiciniția mea și mărirea ta, ca așa să mă deslipesc tot mai tare de mine, pentru ca să mă unesc tot mai mult cu Ține. Îi porunci apoi să meargă să se spele în lacul Silvamului, care cuvânt se talmăcește *trimis*. — Aceasta a fost o închipuire a Botezului și a Mărturisirei sau Spovedaniei, cari au toată puterea lor dela Hristos, carele a fost trimis de Tatăl — tocmai pentru iertarea păcatelor și curățirea lor în acestea preasfinte Taine. — Voiu urmă și eu credința și ascultarea orbului, care s'a lăsat să i se pună țină pe ochi, și a mers unde i-a poruncit Isus. — Nu voiu face ca Neeman din Siria, care trimis să se spele în apa Iordanului — ca să se curățască de lepră, de bube, nu a ascultat de porunca prorocului... Orbul însă s'a dus, și s'a spălat, și a venit văzând.

* * *

Să scumpănim virtuțile pe cari le-a deprins acest orb luminat. 1. Recunoștință și mulțumită, spunând cine a fost acela, care l'a vindecat — și povestind la toți cu câți se întâlnea — cum l'a talmăduit pe el. 2. Virtutea țării, prin care nu s'a temut a povesti și susținea acest fapt minunat înaintea Fariseilor, recunoscând vindecarea lui dela Isus Hristos, până când tatăl lui și mamă-sa de frică tăceau. — 3. Zelul sau râvna înțeleaptă, căci pe când Fariseii se nizuiau să dovedească că n'a putut face Isus o astfel de minune, spunând că era un păcătos, el le dovedi dimpotrivă. — 4. Răbdarea vătămărilor și batjocurilor, pentru-că Fariseii îi ziceau: *Intru păcate te-ai*

născut tu tot, și tu ne înveți pe noi? Oh puterea lui Dumnezeu, care prin un biet orb a rușinat pe întelepții sumeți și trufași!

Isus a mângăiat și întărit în credință pe orb. 1. Auzind că l-au scoș afară, a mers Isus să-l cerce. — Vedeți — cum Dumnezeu nu uită pe acela, care îl mărturisește pe El. 2. Isus a voit ca pe cel vindecat să-l desăvârșească în credință, luminându-l și înlăuntru. Căci descoperindu-i Domnul Nostru că El este Fiul lui Dumnezeu, orbul vindecat a zis Lui: *Cred, Doamne, și s'a închinat Lui.* Oh! cu cât mai minunată este aceasta lumină din lăuntru, care ne arată adevărurile credinții!

3. Ca să nu se turbure pentru impotrivirea Fariseilor socotiți de înțelepți, a zis Isus cătră el; *Spre judecată am venit eu în lumea aceasta, ca acei ce nu văd să vadă; și cei ce văd, să fie orbi.* Aceste cuvinte înseamnă că Domnul Isus Hristos a venit în lume pentru ca cei simplii și neînvățații, oamenii de rând să cunoască adevărul, iară cei sumeți, cei mândrii și trufași din lume, cari se cred înțelepți, să nu le știe, să nu cunoască adevărurile de credință.

Datorințele părinților față de copiii lor.

(Urmare)

II. Paza, grija.

Părinții trebuie să-și grijască pruncii. Oare pentru-ce? Pentru-că pruncii voștrii sunt ceea ce aveți voi mai scump. Ei sunt o comoară, pe care v'a încredințat o Dumnezeu, ei sunt talanții din Evanghelie, cari trebuie să aducă roade de mântuire prin paza și grija voastră.

Sfântul Apostol Ioan a încredințat pe un tinăr în grija unui Episcop. La câtăva vreme Apostolul Ioan a cerut înapoi pe tinăr. Episcopul răspunse că tinărul acela a plecat dela el cu o bandă de tâlhari. Tu ești de vină, răspunse sfântul Ioan. Părinților, tată și mamă, Dumnezeu va cere dela voi să dați samă de mântuirea sufletelor lor.

Dacă voi vă îngrijiți despre lucrurile voastre vremelnice, de pe lângă casă, din

ogradă, dacă nu vă puneți la odihnă — fără de a vă număra vitele și galițele ce le aveți fără de a le aseza în grajdii, la locii lor, — gu mult mai vășos trebuie să grijiți de pruncii voștrii, să nu-i lăsați să umble în sus și în jos noaptea, mai ales fetele să nu petreacă singure, să nu umble ele pe ulițe de capul lor. Un anumit domn călătoria pentru afaceri de ale sale în partea de miază-zi a Franciei, intră într'o biserică, preotul local predică tocmai despre grijă, ce trebuie să o aibă părinții de pruncii lor. Și între altele spunea: „Voi știți unde sunt vitele voastre, dar nu știți unde sunt copiii voștrii, cu ei nu vă bateți capul“.

(Va urma)

Concordatul.

De un timp incoace unele spirite mult se agită pe chestia Concordatului. Față de naivi n'am avea ce spune. Intre cei ce se agită să gădesc numeroși, pe cari dacă le-ai cere seamă, că ce este a se înțelege sub cuvântul *Concordat*, n'ar ști să dea o lămurire cât de cât. Sunt însă oameni cu rea voință și credință în chestie, cari se pare a nu avea alt scop, de cât a produce tulburări și neînțelegeri în rândurile cetățenilor pașnici. O fac aceasta în numele ortodoxiei dominante. Fața de aceștia — constatăm cu bucurie — găsim număroși barbați de mare valoare chiar în sinul bisericii ortodoxe, cari rădicați peste patimile oamenilor mărunți, dau față cu fruntea senină împotriva tuturor acelor, cari pe tema Concordatului, ce ar fi a se incheia între guvernul țării și sf. Scaun din Roma, se nizuiesc a arunca sămânța urei și invrăjbiei între frați. Un *Onisifor Ghibu*, însuși preot ortodox, profesor universitar și senator, bărbat de înaltă știință, un *Nae Ionescu*, față de a cărui peană se pleacă cu respect o țară întreagă, credem că numără ceva și în ochii acelor, cari cu atâta febrilitate țipă împotriva catolicizmului peste tot și în deoseb pe tema concordatului. În cele următoare dăm lămuririle lor fără nici un adaus.

Dl. profesor universitar *Onisifor Ghibu* (în nr. 101 din 8 Mai crt. al ziarului „România nouă“ din Chișinău) spune:

De ani de zile se vorbește în presa noastră despre apropiata încheiere a unui Concordat între Statul nostru și între Vatican După cele mai nouj stiri se pare că acum suntem, în

adevăr, în faza realizării acestui lucru atât de mult târăganat.

Cu toate că pentru Basarabia, chestiunea Concordatului nu are aproape nici o importanță, totuși sesizată de campania purtată în presa din Capitală, care prezintă Concordatul ca o primejdie pentru Biserica noastră dominantă, o parte a preoțimei basarabene mi s'a adresat cu rugămintă stăruitoare de a-mi spune și eu cuvântul lămuritor în chestie.

Mă supun dorinței acestor cucernici păstori și-mi arăt în cele următoare punctul de vedere.

Concordatul este un fel de tratat internațional, prin care se stabilesc, de comun acord între Statul român și între Sfântul Scaun dela Roma, normele după care are să funcționeze Biserica romano-catolică din cuprinsul României, în privința administrativă și organizatorie.

Astfel de Concordate au încheiat cu Vaticanul cele mai multe state europene și americane, în cuprinsul cărora trăesc romano-catolici în număr mai mare.

Sunt încredințat că Statul român, care totdeauna și-a știut afirma cu demnitate punctele sale de vedere în toate tratatele pe care le-a încheiat cu vre-o putere străină, dacă va încheia acum Concordatul, nu va admite nici un fel de dispoziție, care să-i jignească nici interesele Bisericii dominate. În privința aceasta cred chiar că reprezentanții Statului vor veghea cu toată băgerea de seamă, ca Concordatul nu numai să nu fie păgubitor pentru poporul țării, dar el să fie cât se poate de avantajos.

Totuși personal, ca unul care de o serie întreagă de ani mă ocup de probleme bisericesti mai înalte, regret că se încheie Concordatul, — așa cum se încheie Pentru neamul și pentru Statul nostru, el înseamnă mult prea puțin. Cred că d. General Averescu care vede cu tot dreptul în Concordat o nouă legătură între noi și latinitatea apuseană, ar fi trebuit să meargă mult mai departe, decât până la încheierea unui Concordat stereotip, pe care l-au încheiat înainte de noi atâtea alte state. Primul nostru ministru care este cel dintâi bărbat de stat român cu o hotărâre orientare spre Italia, și care caută toate prilejurile spre a strânge legăturile între noi și între acest stat, ar fi trebuit ca în loc să se oprească la reglementarea situației bisericesti a catolicilor unguri și nemți din România să facă un pas mai departe și să strângă legăturile noastre cu creștinismul apusean și mai mult.

Problema aceasta ar fi o problemă de importanță universal-istorică mai mare decât oricare alta din viața noastră națională de până acum și ea și-ar putea găsi rezolvirea în cadrul măreței idei a reuniunii Bisericilor.

Pornind pe deoparte dela dogma unității Bisericii lui Christos — unitate sfășiată acum 900 de ani prin prostia omenească, fără nici

o contribuție a poporului nostru, — pe dealtă dela faptul, că noi suntem latini, și că n'avem nici unul din motivele pe cari le aveau Grecii sau Rușii de a lupta împotriva latinității, am convingerea că Providența divină ne a rezervat nouă Românilor, apuseni prin sânge și orientali prin credință, — să împăcăm pe teren religios Apusul și Răsăritul sfășiat de atâtea vreme în două.

Ideea reunirii Bisericii lui Christos este cea mai măreață idee, din câte pot anima pe conducători de masse și din parte-mi cred că ea nu va putea fi realizată dacă la silințele oamenilor Bisericii nu se va adăuga și inițiativă marilor oameni de stat.

Sunt pe deplin încredințat că, precum la Quirinal dorințele noastre au fost înțelese și susținute, tot astfel ele ar fi înțelese și susținute, tot astfel ele ar fi înțelese și susținute și la Vatican, fără ca tradiția noastră religioasă să aibă ceva de suferit, ci tocmai dimpotriva, întărindu-o și încadrându-o în marea tradiție universal creștină.

Dacă dl. General Averescu, care se bucură la Roma de o reputație cum n'a avut-o nici odată vre-un bărbat de stat român, și-ar lua asupra sa sarcina de a iniția acest proces universal-istoric, va binemerita dela neam și dela creștinătate mai mult decât prin toate faptele pe cari le a săvârșit până acum.

Acestea erau lucrurile pe cari aveam să le spun despre Concordat și, mai a'es, cu prilejul Concordatului.

Dl. Nae Ionescu (în ziarul „Cuvântul” dela 6 Mai crt.) scrie :

... Ne-am închipui, că cine vrea să se opună Concordatului are motive serioase pentru această atitudine. „Clerul ortodox” din Capitală a ținut o adunare de protest și a votat o moțiune foarte categorică Am fi preferat, înainte de întrunire o serie de studii mai precise, cari să încercuiască problema și să-i desprindă datele esențiale. Studiile acestea nu au apărut. Noi, cel puțin, nu le cunoaștem; deși urmărim de aproape literatura chestiunii ortodoxe Argumentele adversarilor Concordatului par a fi toate adunate în amintita moțiune Poate că ar trebui să o discutăm; dar cum? E greu să te lași prins într'o discuție cu oameni a căror pătrundere și disciplină științifică nu se jenează a repeta *locuri cumene absolut necontrolate și lipsite de sens ca cele după cari „neamul și statul nostru a fost create de biserică creștină ortodoxă”*.

Ar fi mai potrivit să încercăm a înțelege resorturile intime ale întregii mișcări, făcând presupunerea — mai mult... metodică și introductivă —, că ea ar fi sinceră. Impresia noastră deschisă? *Bieților oameni, cari protestează așa de energic, încât uneori chiar trec limitele îngăduite — le e frică.* De ce? Ei și-au închipuit întotdeauna că bi-

serica ortodoxă este o instituție de stat, cu caracter de monopol, care va dăinui, beneficiind de acest monopol, cât va trăi și statul românesc. *In această concepție ortodoxia este o industrie națională: trăind nu prin propriile ei puteri și în virtutea valorilor pe cari le crează —, ci grație unui regim protecționist, sprijinită pe deoparte pe bugetul statului, iar de alta pe jandarmi.* Ideia, că statul trebuie să se identifice cu biserica ortodoxă — respectiv cu ceiace cred funcționarii ortodoxiei — este așa de adânc ancorată în spirite, încât moțiunea „clerului ortodox“ ia tonul amenințător: „Dacă totuși guvernul va incheia acest Concordat în contra voinței neamului nostru creștin ortodox, declarăm că nu-l vom recunoaște niciodată și vom lupta din toate puterile până îl vom desființa“. Evident, *amenințarea e amuzant de neserioasă*: o instituție de stat care nu recunoaște hotăriri ale statului, se răsvrătește împotriva lor și făgăduiește să le anuleze Noroc, că oamenii cu răspundere nu vor confunda niciodată „Clerul ortodox“ cu biserica românească.

Atitudinea aceasta dovedește însă cât de geloasă e ortoxia . . . moțională de acapararea pe care crede că ară dreptul să o exercite asupra statului. Că aceasta credință nu e pe nimic fundată, e sigur. „Ortodocșii“ noștri o înțeleg însă mai greu.

Nu. *Statul nu e dat în exploatarea nimănui.* Viața religioasă e o necesitate aspră pentru spiritualitatea românească . . . dar statul nu poate înființa un monopol, asigurând „clerului ortodox“ concesionarea perpetuă

Orice biserică trăiește prin sâmburele ei de adevăr vecinic și prin râvnă duhovnicească a slujitorilor ei . . .

Nu are râvna duhovnicească? Să-și creeze! „*Concurența pe care i-ar face o eventual catolicismul nu poate decât să o stimuleze la aceasta.* Să nu protestăm deci împotriva Concordatului cu Roma, ci mai de grabă să-l dorim; așa cum îl doresc cei cări s'au săturat de o biserică leneșă și funcționărească . . .

Inaltă distincțiune papală. Aflăm cu bucurie, că activitatea arhirescă a Preasfințitului *Valeriu* episcopul Orahiei, desfășurată cu atâta iubire arzătoare intru mântuirea sufletelor, a aflat justă apreciere chiar și la cea mai înaltă și competentă autoritate bisericească. Preafericitul Părinte *Papa Piu XI* pe arhiepiscopul *Valeriu* l'a distins cu palii metropolitan înălțându-l prin aceasta distincțiune la treapta de Arhiepiscop. Profitând de aceasta ocaziune, și noi cu fiesc devotament urăm Inalt preasfintului *Valeriu* fericită guvernare intru mulți ani!

Necrolog. *Alexandru Ivașco* fost director silvic în Sighet, în vârsta de 53 ani la 19 Mai crt. a trecut la cele veșnice. Repausatul, în calitate de director silvic reprezentând patronatul a mai multor biserici, a făcut multă îndemână parohiilor catolice. Odihnească în pace!

Bibliografie. Institutul „Biblioteca populară“ din Gherla a scos de sub tipar a două broșură sub titlul: „*Datorințele creștinești ale bărbaților*“ de părintele canonic *Dr Victor Bojor*. Este aceasta o cărticică de 62 pagini scrisă cu o românească bună la înțelesul poporului. Conține învățături prețioase menite de a crea o situație de adevărată fericire în familie. Mult ar fi de dorit să se găsească la toate casele țăranilor noștri cărturari. Se poate procura cu prețul modest de 6 Lei la Tipografia „Aurora“ A. Todoran în Gherla, jud. Somes. Tot aici se poate găsi și broșura No. 1. „*Adevărata Biserică a Domnului nostru Isus Hristos*“ de acelaș auctor cu prețul 15 Lei.

Calendar săptămânal.

29 Maiu — 4 Iunie 1927.

29. Dumineca Orbului. (Ev. d. Ioan 9, 1.) C. M. Teodosia.

30. Luni. P. M. Isachie † 383. d. Hr.

31. Marți Ap. Ermie.

1. Miercuri. M. Iustin † 167. d. Hr.

2. Joi Înălțarea Domnului. Ziua eroilor.

3. Vineri S. M. Lucian.

4. Sâmbăta. S. P. Mitrofan.